

DRŽAVNI ARHIV U BJELOVARU

02. 014. A SUMARNI INVENTAR

KOTARSKI NARODNOOSLOBODILAČKI ODBOR

GRUBIŠNO POLJE

1943-1945.

Signatura: HBJ 14

Oznaka djelatnosti: A 1.4.1.

Bjelovar, 1999.

Obrada fonda:
arhivist, Senad Ađulović

SADRŽAJ

1. Povijest stvaraoca fonda
2. Povijesna bilješka o fondu
3. Administrativno poslovanje
4. Izvješće o radu na sređivanju gradiva
5. Inventarni popis

1. Povijest stvaraoca fonda

Za vrijeme II. Svjetskog rata vrhovno vodstvo Komunističke partije Hrvatske shvatilo je da gerilski način ratovanja ne može funkcionirati bez potpore naroda, a da bi se to moglo ostvariti potrebno je funkcioniranje i civilnih vlasti.

Kao odgovor na takvu potrebu dolazi do osnivanja narodnooslobodilačkih odbora na svim nivoima, od okruga, kotareva, općina i mjesta, u skladu sa odlukama II. zasjedanja AVNOJ-a.

Osim što su narodnooslobodilački odbori vršili funkcije civilnih vlasti oni su ujedno bili i logistička središta operativnih partizanskih postrojbi.

Prema dostupnim podacima Kotarski narodnooslobodilački odbor Grubišno Polje osnovan je 11.04.1943. godine u Maloj Dapčevici.

Ratni uvjeti zahtjevali su i posebno uređenje civilnih struktura koje bi zadovoljile potrebe operativnih postrojbi i civilnog stanovništva.

U toku rata struktura KNOO-a sastojala se od sljedećih odjela:

- a) tajništvo,
- b) upravno-sudski odjel,
- c) upravno-administrativni odjel,
- d) propagandni odjel,
- e) gospodarski odjel,
- f) socijalni odjel,
- g) zdravstveni odjel,
- h) finansijski odjel.

Sredinom prosinca 1944. godine ukida se propagandni odjel koji ulazi u sastav JNOF-a. Svaki od gore navedenih odjela imao je svoju funkciju u okviru KNOO-a i svaki je bio značajan za svoje polje djelovanja.

Upravno-administrativni odjel vodio je brigu o administrativno upravnoj organizaciji na području kotara i to od osnivanja MNOO-a, postavljenja i smjenjivanja članova NOO-a uz njihovu stalnu kontrolu.

Prosvjetni odjel je u svojoj nadležnosti imao organiziranje i djelovanje školskih ustanova na području kotara.

Gospodarski odjel brinuo se o gospodarskim djelovanjima na svim razinama s područja kotara.

Propagandni odjel se brinuo o propagandnim djelovanjima kao što je tiskanje i distribucija letaka, raznih brošura i novina.

Socijalni odjel na području kotara brinuo je o socijalnom zbrinjavanju ljudi sa osnovnim životnim potrebama.

U užem organizacionom smislu KNOO je imao izvršni odbor, koji je biran na sjednicama KNOO-a, a sačinjavala su ga četiri člana od njih dvadeset dvoje članova koji su sačinjavali drugo tijelo KNOO-a, a to je plenum.

KNOO za područje Grubišnog Polja djelovao je na području koje su trenutno zauzele partizanske postrojbe, tako da do završetka ratnih operacija na području Grubišnog Polja dotični KNOO nije imao jedno stalno sjedište.

U toku rata KNOO Grubišno Polje teritorijalno je bilo nadležno za sljedeće općine:

- Grubišno Polje – osnovano krajem kolovoza mjeseca 1944. godine, a nadležan je bio za mjesta Grubišno Polje, Orlovac, Zdenci Mali i Poljane;

- Đakovac – osnovan 23.08.1943. godine sa sjedištem u Đakovcu, a nadležan za područje mjesta Bastajski Brđani, Dabinac, Đakovac, Donje Cjepidlake, Gornje Cjepidlake, Miletinac Mali, Miletinac Veliki, Munije i Turčević Polje;

- Grđevac Mali – osnovan u veljači 1944. godine sa sjedištem u Malom Grđevcu, a tokom ljeta 1944. godine mijenja naziv u ONOO Veliki Grđevac, a nadležan je za područje mjesta Grđevac Mali, Barna Velika, Dražica, Grbavac, Kovačica Gornja, Cremušina, Brzaja, Grđevac Veliki, Jasenovača Velika, Pavlovac, Orlovac, Kovačica Donja, Sibenik i Zrinska;

- Peratovica Velika (stari naziv ONOO Topolovica) osnovan je 23.03.1943. godine u Gakovu sa sjedištem u Velikoj Peratovici, a nadležno za područje mjesta Peratovica Mala, Peratovica Velika, Dapčevski Brđani, Lončarica, Topolovica, Jasenovača Mala, Gakovo i Barna Mala;

- Rastovac – osnovan je u veljači 1944. godine sa sjedištem u Rastovcu, jedno vrijeme imao je sjedište u Ivanovu Selu, a nadležan je za mjesta Rastovac, Dapčevica Mala, Dapčevica Velika, Rašenica Donja, Rašenica Gornja, Ivanovo Selo, Trojeglava i Poljani.

KNOO Grubišno Polje djelovao je po ratnom ustrojstvu do završetka ratnih operacija kada je prešao na mirnodopsko ustrojstvo usljed kojeg mijenja naziv u Kotarski narodni odbor po odluci Vlade NRH (NN, br. 3/45.).

2. Povijesna bilješka o fondu

Arhivsko gradivo dotičnog fonda preuzimano je u nekoliko navrata.

Prvi puta preuzeto je 1961. godine, od Gradskog muzeja u Bjelovaru koji je bio u posjedu arhivskog gradiva Kotarskog narodnooslobodilačkog odbora Grubišno Polje. Pošto Gradski muzej nije bio ovlašten da čuva arhivsko gradivo, ono je predano na trajno čuvanje u Arhiv i to u količini od jednog svežnja nesređenog gradiva koji je sadržavao opće spise.

Naredno preuzimanje izvršeno je 18.08.1998. godine, vidljivo iz zapisnika o preuzimanju br. 6/8-1998. Tada je uz gradivo Općinskog suda u Grubišnom Polju, kao rifuza, preuzeto i arhivsko gradivo sudskog odsjeka KNOO-a Grubišno Polje u količini od nekoliko svežnjeva.

Naknadnim preuzimanjem od strane Općinskog suda Grubišno Polje, zapisnik o preuzimanju br: 12-Su-58/98-16, od 19.02.1999. godine, preuzeto je gradivo nastalo radom Općinskog suda, a zajedno s tim gradivom preuzeto je i gradivo nastalo radom sudskog odsjeka KNOO-a Grubišno Polje iz 1944. godine. Količinski sumirano preuzeto je nekoliko upisnika i manji svežanj spisa.

3. Administrativno poslovanje

Kao i svako drugo tijelo javne uprave tako i KNOO Grubišno Polje vodio je administrativno poslovanje.

Vodio se centralni upisnik koji je bio zajednički za sve odjele u KNOO-u, a dok je svaki odjel vodio svoj poseban upisnik.

Zajednički upisnik vodio se u tajništvu KNOO-a u kojem su evidentirani ulazni spisi koji se poslje prosjeđuju određenim odjelima.

Kroz rad sudskog odjela dotičnog fonda možemo vidjeti kako je teklo administrativno poslovanje jer kod drugih odjela nemamo točnu predodbu kako je funkcioniralo administrativno poslovanje svih odjela zbog fragmentiranosti samoga fonda, stoga možemo samo pretpostaviti da je i njihovo administrativno poslovanje bilo slično.

Sudski odjel, u sklopu upravno-sudskog odjel, a u toku 1944. godine djelovao je samostalno, nezavisno od upravnog odjela, vodio je svoje upisnike, kao što su glavni upisnik sudskog odjela, knjiga osuđenika, upisnik parničnih predmeta, glavni upisnik za gruntovne knjige, a kao što samo ime kaže ovaj odjel bio je nadležan za pravosudne poslove. Osim toga bio je nadležan i za nadzor mjesnih sudskih odjela.

Iz sačuvanih upisnika i predmeta sudskog odjela vidi se da su predmeti bili kronološki upisivani u upisnike i to od rednog broja 1. pa nadalje. Predmeti su obilježavani rednim brojevima koje su dobili u upisniku i slagani su kronološkim redom.

4. Izvješće o radu na sređivanju gradiva

Arhivski fond pod nazivom "Kotarski narodnooslobodilački odbor Grubišno Polje 1943-1945." već je ranije arhivistički obrađen, tako da je sada sređeno arhivsko gradivo preuzeto sa arhivskim gradivom Općinskog suda Grubišno Polje, zapisnik o preuzimanju br: 12-Su-58/98-16, od 19.02.1999. godine.

Od arhivskog gradiva nije ništa izlučeno zbog povijesne vrijednosti gradiva i činjenice da je postojeće sačuvano gradivo fragmentirano i svojim novim dijelom upotpunjuje postojeće gradivo.

Urudžbeni zapisnici su arhivistički opisani, evidentirani i umetnuti u postojeći fond. Ovim novim umetanjem došlo je do promjene u inventarnom popisu fonda, pa je stim u skladu i promjenjen navedeni popis.

Napisan je novi sumarni inventar, a arhivski fond je ubačen u spremište.

Količinski sumirano arhivski fond "Kotarski narodnooslobodilački odbor Grubišno Polje 1943-1945." ima 6 knjiga i 7 fascikala spisa u količini od 0,30 d/m pod signaturom HBJ 14 A 1.4.1.

5. INVENTARNI POPIS

KOTARSKI NARODNOOSLOBODILAČKI ODBOR

GRUBIŠNO POLJE

1943-1945.

Br.arh. jed.	Opis arhivska jedinice	Godine	Količina
KNJIGE:			
1.	Uredžbeni zapisnik	1944-1945.	1 knjiga
2.	Glavni upisnik sudskog odsjeka	1944.	"
3.	Uredžbeni zapisnik krivičnih pred. "K"	1944.	"
4.	Knjiga osuđenika	1944.	"
5.	Uredžbeni zapisnik parničnih pred. "G"	1944.	"
6.	Glavni zapisnik za gruntovne sporove	1944.	"
SPISI:			
7.	Spisi raznih odsjeka	1943-1945.	1 fascikl
Spisi sudskog odsjeka			
8.	Razni spisi sudskog odsjeka	1943.	"
9.	" " " "	1944.	"
10.	Krivični spisi "K"	1944.	"
11.	Parnični " "G"	1944.	"
12.	Spisi sudskih vijeća ONOO	1944.	"